

Mavzu: Bosh harflar imlosi

“O‘zbek xalq ertaklari” kitobini
o‘qidim.

1-mashq. O‘qing. Ertak nomlarini uch guruhga bo‘lib aytng.

O‘zbek xalq ertaklari – xalqimizning asrlar osha sayqallanib kelayotgan boy ma’naviy merosidir. Ertaklar o‘z mazmuniga ko‘ra sehrli, maishiy va hayvonlar haqidagi ertaklarga bo‘linadi.

Sehrli ertaklar insonlarni mo‘jizaviy va sirli olamga yetaklab, g‘ayritabiiy qahramonlar sarguzashtlarini hikoya qiladi.

Maishiy ertaklarda oddiy insonlarning mehnati, oqibat va adolat madh etiladi.

Hayvonlar haqidagi ertaklarda jonivorlar orqali insonlarga xos fe‘l-atvor majoziy yo‘l bilan ochib beriladi.

O‘zbek xalq ertaklari “Ziyrak uch yigit”, “Ur, to‘qmoq!”, “Yoriltosh”, “Halollik”, “Kenja o‘g‘il”, “Ilm afzal”, “Ikki saxiy”, “Aqlli bola”, “Hakka bilan tulki”, “Baqqa bilan taqa”, “Donishmand yigit”, “Omonatga xiyonat”, “Egrivoy va To‘g‘rivoy” shular jumlasidandir.

Korxona, tashkilot, muassasa nomlari, adabiyot va san‘at asarlari, sanoat va oziq-ovqat mahsulotlari, transport vositalarining nomlari bosh harf bilan yoziladi.

Masalan: “Malika” firmasi, “Damas” avtomobili.

Oliy darajadagi davlat tashkilotlari, xalqaro birlashmalar nomidagi har bir so‘zning ilk harfi bosh harf bilan yoziladi.

Masalan: O‘zbekiston Respublikasi.

2-mashq. Ertak va multfilm nomlarini o'qing. Ularni to'g'ri yozing.

oppog'oy, uch ayiq, qirol sher, yetti gnom, qizil qalpoqcha, bek va lola, pomidor do'ppi, bilimdon, quvnoqvoy, ochko'z boy, aqli qarg'a.

Oliy darajadagi unvonlar va mukofotlar nomi tarkibidagi so'zlarning har biri bosh harflar bilan yoziladi.

Masalan: "O'zbekiston Qahramoni" unvoni.

"Sog'lom avlod uchun" ordeni, "Shuhrat" medali singari mukofotlarning birinchi so'zi bosh harf bilan yoziladi.

3-mashq. Matnni o'qing. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarni yozing.

O'zbekiston Qahramoni – O'zbekistonning oliy darajadagi unvoni. O'zbekiston Qahramoni" **O'zbekiston Respublikasining Prezidenti** tomonidan beriladi. "O'zbekiston Qahramoni" unvoni bilan taqdirlangan shaxsga oliy nishon – "**Oltin Yulduz**" medali va unvon berilganligi to'g'risidagi hujjat topshiriladi. "Oltin Yulduz"

medali oltin qotishmasidan tayyorlanadi va u old tomonida har bir qirrasining ikki yonidan oltin nurlar taralgan sakkiz qirrali yulduz shaklida bo'ladi. "O'zbekiston Qahramoni" faqat bir marta beriladi.

4-mashq. Matnni husnixat bilan ko'chiring.

Yo'lchiyeva Munojotxon Abduvaliyevna – xonanda. 1994-yili O'zbekiston xalq artisti, 2021-yili O'zbekiston Qahramoni, 2024-yilda Tojikiston xalq hofizi faxriy unvoni bilan taqdirlangan. O'zbek mumtoz ashulalari ijrochisi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati a'zosi.

5-mashq. Topishmoq-she'ni ifodali o'qing. Topishmoqda sanab o'tilgan ismlarning familiyasini kitoblar taxlamidan topib, yozing.

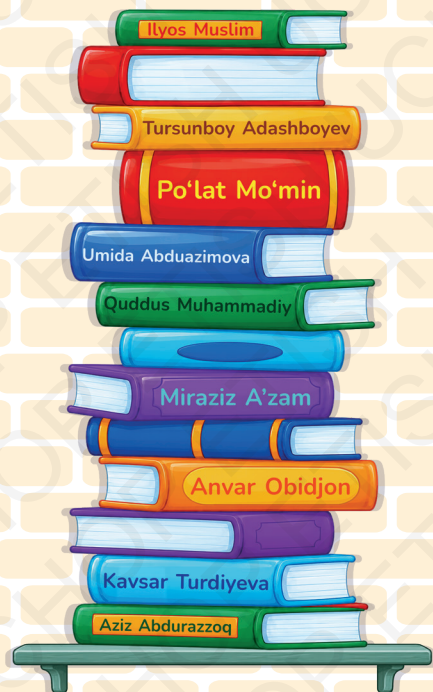
Hozir bitta-bittalab
Ismlarni aytaman.
Yozib bo'lganingdan so'ng
Maqsadimga qaytaman.

Bo'lmasa, yoz, boshladik:
Quddus, Ilyos¹, Miraziz,
Anvar, Kavsar, Tursunboy,
Po'lat, Umida, Aziz.

Topishmog'im mana shu –
Surishtir, qara kitob.
Sanab o'tilganlarning
Familiyasini top.

Yodingda tut, bularning
Bari nosir, shoirdir.
Yozganlari, avvalo,
Bolalarga doirdir...

Abdurahmon Akbar

- Ushbu adib va shoirlarning asarlaridan namuna keltiring.

6-mashq. Savoldan foydalanib, avtomobil haqida muhokama matni yarating.

Qaysi turdagi avtomobil tabiat va toza havo uchun eng xavfsiz hisoblanadi? Nima uchun?

Foydalanish uchun so'zlar: benzin, gaz, elektr quvvati, avtomobil, dvigatel, elektromobil, quvvatlantirish stansiyasi, tejamkorlik, atrof-muhit, toza havo, chiqindi, ekologik xavfsiz, afzallik, kamchilik, shaxsiy tanlov, kelajak transporti.

